

Förslag till egenkontrollprogram för försäljning/servering av folköl

5 kap. 5 §, 8 kap. 8 § alkohollagen (2010:1622)

Värt att veta om egenkontrollprogram

Du som tänker sälja folköl till konsumenter ska utöva egenkontroll över att försäljningen sker i enlighet med bestämmelserna i alkohollagen (2010:1622). Vid försäljning av folköl krävs att butiken har ett brett sortiment av matvaror som mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker, frukt, konserver, frysta matvaror, smörgåsar samt hämt-mat. För servering av folköl krävs servering av lagad mat, minimum varma smörgåsar, varm korv, hamburgare eller skaldjur. Du ska dokumentera kontrollen av verksamheten i ett egenkontrollprogram som är anpassat för din verksamhet. Det är du som näringsidkare som ansvarar för att det finns ett egenkontrollprogram.

Ett egenkontrollprogram fungerar som ett stöd för dig som näringsidkare i egenkontrollen och är ett viktigt underlag för kontrollmyndighet vid en tillsynskontakt.

Har du serveringstillstånd? Då behöver du inte ha ett egenkontrollprogram för försäljning av folköl eftersom du redan uppfyller alkohollagens regler för serveringstillstånd.

Försäljningsställe

Namn på försäljningsstället	☐ Försäljning av folköl ☐ Servering av folköl	
Adress	Postnummer och postort	
Fastighetsbeteckning	E-post	
Kontaktperson	Telefon	Antal anställda

Ägare

Firmanamn (AB, HB, enskild firma etc.)	Organisationsnummer/personnummer
--	----------------------------------

1. Hur ofta och på vilket sätt informeras de anställda om åldersgränsen på 18 år vid försäljning/servering av folköl?

---

2. Vad gör ni för vara säkra på att ingen under 18 år får köpa/beställa folköl?

---

3. Vad gör ni om ni misstänker att den folköl ni säljer/serverar kommer att lämnas över (langas) till någon som är under 18 år?

---

4. Vilka rutiner har ni för ålderskontroll om försäljningen sker i en webbutik?

---

5. Hur informerar ni kunderna om att det är 18-årsgräns för köp/beställning av folköl?

---

6. Var har ni satt upp dekaler/skyltar om åldersgränsen?

---

7. Vad gör ni om någon som vill handla/beställa folköl är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel?

---

8. Finns det någon situation eller tid på dygnet när det blir svårare att följa reglerna för försäljning/servering? Vad gör ni för att underlätta ert arbete vid sådana tillfällen?

---

9. Hur ofta sker kontroll av att verksamheten har tillräckligt brett matsortiment? (Vid försäljning av folköl krävs att butiken har ett brett sortiment av matvaror som mejeriprodukter, charkvaror, torrvaror, grönsaker, frukt, konserver, frysta matvaror, smörgåsar samt hämt-mat. För servering av folköl krävs servering av lagad mat, minimum varma smörgåsar, varm korv, hamburgare eller skaldjur.)

---

10. Sker marknadsföring av folköl korrekt? (Får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk).

Information om kontrollköp

Kommunen har rätt att göra kontrollköp för att testa om försäljningsställen har bra rutiner för sina ålderskontroller. Det innebär att en person som har fyllt 18 år och ser ung ut testar om det går att handla folköl utan att visa legitimation. Syftet är att förbättra rutinerna för ålderskontroll.

Kom ihåg att informera din personal om att ert försäljningsställe kan få besök av någon som gör ett kontrollköp!

Försäljningsregler

Med folköl avses en dryck som framställts genom jäsning med torkat eller rostat malt som huvudsakligt extraktgivande ämne. Öl med en alkoholhalt som överstiger 2,25 men inte 3,5 volymprocent benämns folköl och öl med en alkoholhalt som överstiger 3,5 volymprocent benämns starköl.

- Folköl får inte säljas/serveras till någon som inte fyllt 18 år.
- Den som säljer folköl är skyldig att försäkra sig om att köparen fyllt 18 år. Om det finns tveksamhet om köparens ålder skall legitimation begäras. En rekommendation är att alltid begära legitimation om kunden ser ut att vara under 25 år. Om kunden inte kan visa upp giltig legitimation skall försäljning nekas.
- Folköl får inte säljas eller lämnas ut om man misstänker att den kommer att lämnas över till en person under 18 år (s.k. langning).
- Det skall finnas en tydlig och klart synligt skylt/dekal med information om åldersgränsen.
- Folköl får inte säljas eller serveras till någon som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.
- Alkoholdrycker som inte får säljas i en butiklokal får heller inte förvaras i sådan lokal eller tillhörande utrymmen.
- Marknadsföring av folköl får ej vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk.
- Egenkontrollsprogrammet skall finnas tillgängligt i försäljnings-, serveringslokalen så att det kan visas upp vid tillsynsbesök kontrollmyndigheten.
- Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet säljer eller lämnar ut alkoholdrycker till någon som inte har uppnått föreskriven ålder eller som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel döms för olovlig dryckeshantering till böter eller fängelse i högst sex månader.
- Kontroll av användande av AM-körkort (körkort för moped klass 1) som falsk legitimation att man fyllt 18 år. AM-körkortet har en åldersgräns från 15 år och har utseendet som ett vanligt körkort för andra fordon men längst ner under **punkt 9 står AM**. Det förekommer att ungdomar använder sitt AM-körkort för att ge sken av att man är 18 år fyllda. Var därför uppmärksam vid legitimationskontroll att det inte är ett mopedkörkort du håller i handen.

En näringsidkare som säljer folköl i detaljhandeln ska se till att personalen har den kunskap som behövs kring försäljning av folköl. De allmänna bestämmelserna om försäljning av alkoholdrycker gäller dock både vid detaljhandel med och servering av folköl. Det är näringsidkarens ansvar att bestämmelserna följs men kassapersonalen har också ett eget ansvar vid försäljningen. Det är därför viktigt att all personal som arbetar i kassan och lämnar ut folköl känner till sitt personliga straffansvar i samband med försäljningen.